

Ne kadar sıkıntılı meselemiz varsa, günün modasına göre basında ve ilgililerin demeçlerinde «yurdumuzun en önemli dâvası» başlığı ile ortaya atılır. Örneğin, Millî Eğitim, Orman, Toprak reformu, sağlık hizmetleri, gecekondular, dış borçlar, kredi sağlanması gibi... Özetlersek; halkın % 98'i fakirdir, % 65 i okuma yazma bilmez, 7 milyona yakın işsizdir. Pek tabii fakir, işsiz ve cahil olunca hastalık da çoktur. Bütün bunlar doğrudur, önemlidir, en kısa zamanda ele alınmaları gerekir. Fakat nasıl? Sıkıntılı rı bu tarzda dağınık ve tek tek alıp soyut tartışmaya dalarsak olumlu bir sonuca varamayız...

Verem savaşı derken

Adi ve Soyadı: M.Ö. Yaşı: 19, Oturduğu yer: Maltepe - Gecekondular mahallesi. Bir buçuk yıldır evli, on aylık erkek bir çocuğu var, ev kadını. Hastalığın belirtileri dört ay önce başlamış. Öksürük, balgam, ateş, halsizlik, sırt ve yan ağrıları, bil hassa geceleri çok terleme... Bu şikâyetlerine sonraları öksürük esasında kan gelmek te eklenmiş. Gittikçe zayıflamış.. Yatağa düşmüş...»

Tıp Fakültesi Göğüs Hastalıkları Kliniğinin ücretsiz (Salt yatak ücretsizdir; ilaç, filim, laboratuvar v.s. masrafları hastaya aittir) koğuşunun 50 nolu yatağında yatan genç ve güzel kadının «gözlem ve sorgu» kâğıdında yukarıdaki satırlar yazılıdır. Teşhis ve tedavi aşısından bu kısa hikâyeye şüphesiz çok şey anlatıyor. Ama biz, hastanın ağzından hikâyesinin bir diğer yönünü dinliyoruz: «Kendi arzumla kocama vardım. İlk günler pek bir şeyler fark etmedim. Fakat günler geçtikçe kocamın bir derdi olduğunu anlamaya başladım. Öksürüyor, balgamını benden saklıyor ve çok terliyordu. Gün güne kuvvetten kesildi, zayıfladı. Ve evlendiği mizden altı ay sonra bir kurdela fabrikasındaki işine son verildi. Kocamın annesi, babası ve kızkardeşi ile birlikte oturuyorduk. Artık dördümüz için tek geçim kaynağı; kayın annemin Kasımpaşa çikolata fabrikasından eline geçen çalışma ücreti idi. Gebeliğim çok kötü şartlar içerisinde geçti. Kocam ne iş bulabilirdi ne de bütün çabalarımızla rağmen bir yere yatırılabilirdi. Derken ben de onun hastalığına tutuldum. Aylarca buraya geldim, gittim. Neden sonra, bir yatak boşandı da zar zor yatırıldım. Dış dünya ile ilğim kalmadı artık... Yalnız bir türlü çocuğumu unutamadım. Çok zavıftı, hasta idi. Simdi havatta olup olmadığımı bile bilmiyorum».

Bu kısa hayat dramının kurbanı yalnız M. Ö. değildi. Tüm koğuş takilerin yoksulluktan ve çaresizlikten yana M. Ö. ye benzer hattâ bazıların daha da feci hikâyeleri vardı. Ya yatırılmaları gereken, fakat yatacak hastane bulamayan 300 bin veremli... Oysa sanatoryum, prevantoryum ve diğer hastahanelerin verem servislerinin deki tüm yatak adedi 10 bin civarındadır. (1) Bu korkunc rakamlardan kötüsü devar... Milyonlarca halk, verem mikrobu

nun gelişmesi ve yayılması için en uygun ortamda sürünmek zordur. Runda oldukça yüz binler bir kaç yıl sonra milyona varacak. Şu acı satırları beraberce okuyalım: «1960 nüfus sayımında Zeytinburnu kazasının nüfusunun 89439 a yükseldiği görülmüştür. Bu bölge ekonomik ve sosyal durum itibarıyla çok fakir bir muntaka olduğu gibi, her türlü sıhhi şartlardan da mahrumdur. 100 aileden

ufak olan odalarda 4 yatak sığırlmasına maddeten imkân olmadığında her şahsa ayrı bir yatak tahsis dahi mümkün olmamaktadır (2)». İstanbul'da diğeri gecekondular mahallelerinde barınan yarım milyon insan, Anadolu şehirlerinin kenar mahalleleri ve 16 milyonluk köylü yığınlarının durumu da bundan pek farklı değil belki daha da kötüdür.

Ne kadar sıkıntılı meselemiz

YAZAN

Dr. Sait KIRMIZITOPRAK

11 inde bir şahsa isabet eden aylık gelir 100 liradan fazla, 40 ilde de şahıs başına ayda 100 ilâ 50 lira arasında, 42 ailede ise şahıs başına aylık gelir 50 liradan aşağı olmaktadır. Aynı zamanda buradaki evler gayri sıhhi inşa edilmekte olup hiç birisinde hava gazı, kanalizasyon, terkos veya yakar su tesisatı yoktur. 100 ailede 26 sında bir odaya 4 den fazla şahıs isabet ettiğinden umumiyyete

varsa, günün modasına göre, basında ve ilgililerin beyanlarında «yurdumuzun en önemli dâvası» başlığı ile ortaya atılır. Örneğin, Millî Eğitim, Orman, Toprak reformu, Sağlık hizmetleri, Gecekondular, dış borçlar, kredi temini, millî savunma masrafları, ahlâk buhranı, huzur sağlanması ve daha bir sürü... Özetlersek; halkın % 98 i fakirdir. % 65 i okuma yazma bilmez, 7 milyona yakın insan iş

SAĞLIĞIMIZ Dr. ERDOĞAN TANALTAY

Neden ruh hastalığı ?

Freud'un bir doktrin olarak ortaya koyduğu Psikanaliz, insanın ruh hayatında oynadığı rol yönünden cinsiyete, özellikle çocuklukta cinsi hayata, büyük önem veriyordu. Onun önceleri bir öğrencisi, sonraları çalışma arkadaşı olan Dr. Alfred Adler, Freud doktrinini gibi psikanalitik bir metoda dayanmasına rağmen daha başka bir izah tarzı getiren bir Fert Psikolojisi kurdu.

Adler, Psikanalizin cinsiyete verdiği önemini aşırı bulmuş ve bu yüzden birçok nevrozların, yani ruh ve sinir hastalıklarının başlangıcı ve nedeni probleminde Freud'e karşı olan düşüncelerini ortaya koymuştur.

Freud'e göre nevrozların sebebi, şuur altımızdaki çoğu kere cinsiyete ait olan arzuların bunu kontrol etmek isteyen vicdanî ve ahlâkî değerlerin toplamı demek olan üst - ben (sur moi = super ego) arasındaki çatışmadır. Adler buna karşı koyarak sadece cinsiyete ait arzuların bütün ruh hastalıklarına sebep olamayacağını ileri sürdü. Üstelik Adler'e göre ruhi bozuklukların asıl sebebi, kendisini herhangî bir bakımdan kusurlu ya da aşağı gören kişinin kendi benliğiyle ve çevresiyle olan çatışmalarıdır. Böyle bir kimsenin bütün çabası, içinde bulunduğu değer eksikliği duygusundan kurtulmak olacaktır.

şizdir. Pek tabii fakir, işsiz ve cahil olunca hastalık ta çoktur. Topraksızdır, meskinsizdir vs... Bütün bunlar doğrudur, önemlidir, en kısa zamanda ele alınmaları gerekir. Fakat nasıl?... Sıkıntılı rı bu tarzda dağınık ve tek tek alıp soyut tartışmaya dalar sak olumlu bir sonuca varamayız. O halde, gözlerimize batarsa sına karşımıza dikilen tüm sıkıntılar temel bir «neden» e indirgememiz ve oradan kendimize bir hareket noktası bulmamız gerekir.

Bu temel «neden» Sosyal—Ekonomik sistemimizdir. Toplum için deki fertlerin gerek birbirleri ve gerekse Devlette olan bağıntılarını, moral ve davranışlarımızı, yaşadığımız hayatın biçimini karakterize eden hep bu Sosyal—Ekonomik sistemdir. Başka bir deyişle; her Sosyal—Ekonomik sistem kendi özelliklerine uygun bir hayat tarzı, ahlâk anlayışı ve yaşama düzeni doğurur. Demek ki, Türkiye'nin en önemli dâvası olarak ortaya attığımız problemlerin hepsi bir tek nedenin yani uygulanan sistemin birer sonucudur. Geniş halk yığınlarının debelendiği yoksulluk, sıkıntı ve bilgisizliğe üzülenler, ah vah edenler, ilgillerin merhametine dikkati çekenler, bugünkü düzenimize «bozuk düzen» diyenler var. Oysa bu iş; üzülmekle, merhametle, bozuk düzen demekle, düzelmek. Çıkarları korunan, mutlu yaşamının yolunu bulan sosyal sınıflar için bu düzen hiç te bozuk düzen değildir. Bilimsel olarak doğrusu da budur.

Politik iktidarı, dünyanın her ülkesinde ve tarihin her çağında istihsal araçlarına sahip olanlar ellerinde tutmuşlardır. Özendiğimiz ve yurdumuzda gerçekleştirilmeğe çalıştığımız Batı demokrasisinin en olumlu yönü; iktidarı ellerinde tutan sernayedü sınıf la emekçilerin mücadelesinin meşru yani kanun yolu ile yapılmasıdır. Böylece; sosyal sınıflar arasında denge kurulur, sürçmeler tatlıya bağlanır halk yığınlarının hayat düzenleri hiçbir zaman asgarinin altına düşmez. Örneğin almanya çalıştığımız Batı demokrasisi neden yurdumuzda gerekli ortamı bulamıyor? Çünkü, politik iktidarda sözü en çok geçen sınıf; yurdumuzda hâlâ istihsal araçlarının en önemlisi ve en yaygın olan «toprak» a sahip olanların sınıfıdır. Derebeylik düzeninin otokratik, ericid ve vobaz (Devamı: Sa. 5. Sül. 8'de)

GÜNÜN YAZISI

Verem savaşı derken

(Baştarafı 2. sayfada)

temayülleri; demokrasinin tole ranslı, fikir hürriyetine saygılı ve hamleci karakteri ile uyuşmaz. Bu yüzden de bugünkü Ba tı demokrasilerini kuran egemen sınıflar, derebeylik düzenini ve o nun özelliklerini ortadan kaldı rmışlardır. Böylece her türlü fikre yer verilmiş; emekçi kitleleri teşkilâtlanmak, çıkarlarını koru mak imkânlarını bulmuşlardır. Şimdi denecek ki, «peki toprak reformu yapıldı; yâni ağaların elindeki araziler alınıp köylüye, ırgata dağıtıldı... O zaman tüm sayılan sıkıntılar düzelecek mi?» Hemen düzelmese bile; artık po litik güç ağaların çıkarlarına ve görüşlerine uygun şekillenmez. Uğrunda bunca çaba ve fedakâr lığa katlandığımız demokrasinin adı değil; kendisi gelir hiç de ğil se. Ekonomik sistemimizin, enine boyuna tartışması yapılır. Şehir emekçileri, köy ırgatları ve ta rım işçileri serbestçe teşkilâtlana bilir. Hattâ sözü edilen o geniş çaplı «emekçi partisi» bile kuru labilir.

14-17 Ocak Verem Savaş Hafta sıdır. Ulusal Verem Savaş Derne ği, İstanbul Verem Savaş Derne ği ve Sağlık Bakanlığı veremle ka rınca kararınca savaşıyorlar. Bu hafta içinde; bilhassa tüberkülin testi, BCG aşısı, gezgin röntgen, afiş ile propaganda ve konferans lar gibi faaliyetler yoğunlaştırılır. Fakat yıldan yıla veremli sayısı artıyor. Zaten yetersiz olan ya tak sayısı aynı oranda artmadı ğından fark da büyüyor. Birbu çuk yıldır zaman zaman sözü edi len tıp sosyalizasyonu tasarısının, 90 milyonluk ilk tahsisat buluna madi ği için, geri bırakıldığı Sağ lık Bakanı tarafından söylenmiş ti. Sebeb yalnız 90 milyonluk tah sisatta mı!?... Hayale kapılmak boşuna. Her şeyi konuşabilecek ortam yaratılmadıkça, demokrasi bütün yönleriyle gerçekleşmedik çe; halkımızın hayat problemleri nin çözüm yolları bulunamaz.

(1) Bu rakamlar Türkiye Ulu sal Verem Savaş Derne ği İstatistik Bürosundan alınmıştır.

(2) İstanbul Verem Savaş Der ne ği Genel Kuruluna sunulan ra por. 1960, sayfa: 13.